

9. Конституційне право України. Підручник. 2-ге видання, перероблене та доопрацьоване / Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. Видавництво: К.: Правова єдність. 2010. 428 с.

10. Питання Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.09.2019 № 838. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/838-2019-п/conv#Text>

11. Про затвердження Положення про Міністерство розвитку громад та територій України: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.04.2014 № 197. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/197-2014-п/conv#Text>

12. Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.07.2014 № 294. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-2014-п/conv#Text>

13. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр/conv#Text>

REFERENCES:

1. Ugrovetsky, O.P. (2008). System of taxation in Ukraine: formation, reform, administration: a monograph. Kharkiv: Golden Mile, 2008. [in Ukrainian].

2. Rybalka, N.O. (2015). Administrative and legal status of state financial control bodies in terms of reforming intergovernmental relations. *Our right.*, № 3, 50-56 [in Ukrainian].

3. The Constitution of Ukraine № 254k/96-VR. (1996, June 28). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр/conv#Text> [in Ukrainian].

4. Chobanu, M. (2013). The role of the presidential institute in the organization of state power: world experience and Ukraine. *Public administration and local government*, 1, 71-79 [in Ukrainian].

5. Krasnogor, O.V. (2015). Functions and powers of the President of Ukraine. *Scientific works of IAPM. Political science*, 45, 64-69 [in Ukrainian].

6. Sour, P., Wise, C. (2000). Formation of parliamentarism in Ukraine: Against the background of world experience. Kyiv: Abris. [in Ukrainian].

7. Zhuravsky, V.S. (2000). Constitutional and legal status of people's deputies and their parliamentary associations. Kyiv: Inst. Of State and Law. V.M. Koretsky NAS of Ukraine. 64 p. [in Ukrainian].

8. Goshovska, V.A., Pashko L.A., & Zadoya, K.F. (2013). Parliamentarism in Ukraine. State management mechanisms for the implementation of the functions of the legislature: teaching method. Materials. Kyiv: NADU. [in Ukrainian].

9. Pogorilko, V.F., Fedorenko, V.L. (2010). Publisher Constitutional law of Ukraine. Textbook 2nd edition, revised and revised.: Kyiv: Legal Unity Year of publication. [in Ukrainian].

10. Issues of the Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture (2019). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine № 838 (2019, September 11). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/838-2019-п/conv#> [in Ukrainian].

11. On approval of the Regulation on the Ministry of Development of Communities and Territories of Ukraine (2014). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine № 197 (2014, April 30). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/197-2014-п/conv#Text> [in Ukrainian].

12. On approval of the Regulations on the State Architectural and Construction Inspectorate of Ukraine (2014). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine № 294 (2014 July, 09). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-2014-п/conv#Text> [in Ukrainian].

13. On local self-government in Ukraine (1997). Law of Ukraine № 280/97-ВР (1997, May, 21). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр/conv#Text> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 13.10.2019

УДК 323.38

Ткаченко Ірина Миколаївна,

старший викладач кафедри права та соціально-економічних відносин,

Кіровоградського інституту розвитку людини «Україна»

e-mail: ipa_tkachenko_2006@ukr.net

СУБ'ЄКТНИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ ЩОДО ЗАХИСТУ ВЕТЕРАНІВ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

У статті розглянуто суб'єктний механізм реалізації соціальної функції держави щодо захисту ветеранів на прикладі зарубіжних країн. Встановлено особливості законодавчого врегулювання цієї сфери, систем органів виконавчої влади, аспектів щодо соціального визнання та можливостей реінтеграції ветеранів у суспільство. Дослідження базується на досвіді таких європейських країн як Франція, Данія та Великобританія. У рамках вивчення зарубіжного досвіду функціонування механізму захисту ветеранів та членів їх сімей масмо узагальнено наступні позиції: як виглядав історичний розвиток аж до запровадження діючої концепції у справах ветеранів, якщо така існує, і які дискусії проводились на шляху її реалізації; як

відповідна концепція у справах ветеранів визначає термін ветеран або яким критеріям повинна відповідати особа, щоб претендувати на статус ветерана чи солдата у відставці; як впроваджуються відповідні специфікації/правила концепції у відповідних країнах; як ветерани інтегровані в суспільство своєї країни; а також чи користуються вони соціальними та/або економічними привілеями порівняно з іншими громадянами чи солдатами (не ветеранами) та яку роль відіграє їхній стан здоров'я (фізична інвалідність, відсутність обмежень щодо здоров'я тощо). Серед загальних тенденцій дослідження зарубіжного досвіду реалізації соціальної функції держави визначено досягнення основних цілей шляхом дотримання положень єдиного стратегічного документу, передбачених за різними напрямками реінтеграційного процесу ветеранів, надання ідентифікуючого документу ветерану, доступу до лікування, догляду та консультацій психологів та інших спеціалістів під час та після розгортання система компенсації, яка забезпечує фінансову компенсацію за поранення, отримані в процесі розгортання самостійно загальної системи нещасних випадків на виробництві або приватних страхових виплат, заходів, що сприяють переходу від розгортання до військового чи цивільного професійного життя, а також надання інформації про можливість медичної підтримки, фінансової компенсації чи навчання або роботи, посиленням ролі центрального органу виконавчої влади щодо ветеранів та його взаємодії з громадськістю.

Ключові слова: ветерани, суб'єктивний механізм, соціальна функція, зарубіжний досвід, ідентифікаційна картка ветерана, громадськість, соціальне визнання.

Tkachenko I. SUBJECT MECHANISM OF IMPLEMENTATION OF THE SOCIAL FUNCTION OF THE STATE FOR THE PROTECTION OF VETERANS: FOREIGN EXPERIENCE

The article considers the subjective mechanism of realization of the social function of the state on protection of veterans on the example of foreign countries. Peculiarities of legislative regulation of this sphere, systems of executive bodies, aspects of social recognition and opportunities for reintegration of veterans into society have been established. The study is based on the experience of European countries such as France, Denmark and the United Kingdom. As part of the study of foreign experience of the mechanism of protection of veterans and their families, we have summarized the following positions: what was the historical development until the introduction of the current concept of veterans, if any, and what discussions were held on its implementation; how the relevant veterans' concept defines the term veteran or what criteria a person must meet in order to claim veteran or retired soldier status; how the relevant specifications / concept rules are implemented in the respective countries; how veterans are integrated into the society of their country; and whether they enjoy social and / or economic privileges compared to other citizens or soldiers (not veterans) and what role their state of health plays (physical disability, lack of health restrictions, etc.). Among the general tendencies of research of foreign experience of realization of social function of the state definition of achievement of the basic purposes by observance of provisions of the uniform strategic document provided in various directions of reintegration process of veterans, granting of the identifying document of the veteran, access to treatment, care and consultations of psychologists and other experts. compensation system, which provides financial compensation for injuries received in the process of deploying a general system of accidents at work or private insurance benefits, measures to facilitate the transition from deployment to military or civilian professional life, as well as providing information on medical support, financial compensation or training or work, strengthening the role of the central executive body in relation to veterans and its interaction with the public.

Key words: veterans, subjective mechanism, social function, foreign experience, veteran identification card, public, social recognition.

Постановка проблеми. Виключною прерогативою Верховної ради України та Кабінету Міністрів України вбачаємо актуалізацію дискусії щодо формування сучасної прогресивної та комплексної концепції щодо захисту ветеранів та членів їх сімей. У цьому контексті важливим є вивчення зарубіжного досвіду реалізації існуючих моделей системи соціального захисту громадян, що становлять цю категорію населення.

У рамках вивчення зарубіжного досвіду функціонування механізму захисту ветеранів та членів їх сімей маємо узагальнити наступні позиції: як виглядав історичний розвиток аж до запровадження діючої концепції у справах ветеранів, якщо така існує, і які дискусії проводились на шляху її реалізації; як відповідна концепція у справах ветеранів визначає термін ветеран або яким критеріям повинна відповідати особа, щоб претендувати на статус ветерана чи солдата у відставці; як впроваджуються відповідні специфікації/правила концепції у відповідних країнах; як ветерани інтегровані в суспільство своєї країни; а також чи користуються вони соціальними та/або економічними привілеями порівняно з іншими громадянами чи солдатами (не ветеранами) та яку роль відіграє їхній стан здоров'я (фізична інвалідність, відсутність обмежень щодо здоров'я тощо).

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичним підґрунтям наукової статті є низка праць вітчизняних науковців щодо функціонування суб'єктивного механізму реалізації соціальної функції держави щодо захисту ветеранів, зокрема таких як В. Скуратівський, В. Вакуленко, Н. Болотіна, Л. Баранник, О. Лаврухінта та інші. Вивченню нормативно-правових засад соціального захисту ветеранів присвячені доробки таких вчених як І. Дацюк, О. Кондратенко, М. Кравченко, А. Кириченко, Д. Чижов та інших. Зауважимо, що проблематика запозичення позитивного зарубіжного досвіду у контексті актуальних реформ та удосконалення механізму соціального захисту ветеранів сьогодні залишається недостатньо вивченим та потребує подальших наукових пошуків.

Мета статті – дослідження зарубіжного досвіду суб'єктивного механізму реалізації соціальної функції держави щодо соціального захисту ветеранів.

Виклад основного матеріалу дослідження. У ході аналізу концепцій європейських країн щодо соціального захисту ветеранів відмічається тенденція активного внесення змін до національних законодавств у цій сфері. Опираючись на виклики сьогодення та сучасні умови реабілітації та ресоціалізації осіб, які виконували військовий обов'язок перед державою, кожна з вивчених далі держав демонструє специфічний підхід у цьому питанні. Власне тому, необхідним вважаємо звернути увагу на концепції соціального захисту ветеранів та членів їх сімей у таких країнах як Данія, Франція та Великобританія.

Згідно з інформацією Міністерства оборони Данії, з 1948 року Данія направила понад 50 000 солдатів на місії за кордон [18]. Згідно з датським парламентом (Folketinget), Міністерство оборони Данії реалізувало окремі ініціативи з 1990-х років, щоб задовольнити потреби тих, хто повернувся з воєнних місій травмованим або хто мав проблеми з реінтеграцією до роботи чи сім'єю, яка спрямована, зокрема, на психологічне лікування цих осіб.

Ці ініціативи нарешті призвели до запровадження концепції у справах ветеранів «Визнання та підтримка: політика у справах ветеранів» [16], опублікованої Міністерством оборони Данії в жовтні 2010 року, яка вперше встановила основу для визнання та підтримки ветеранів та членів їх сімей. Навіть після публікації цього першого документу з конкретизованими заходами у справах ветеранів уряд і парламент вважали своїм обов'язком продовжувати справу з датською системою щодо ветеранів.

З цією метою Міністерство оборони створило в 2015 році в Копенгагені робочу групу, до складу якої входили співробітники власне міністерства та Центру ветеранів. Її заснування в жовтні 2011 року базувалося на ветеранській концепції 2010 року. Її робота полягає в підтримці солдатів, ветеранів та членів сім'ї з їх особливими потребами до, під час та після місії [23].

Ця робоча група на міждисциплінарному та публічному рівні обговорила проблеми ветеранів та запросила інші зацікавлені відомства, регіональні органи влади та муніципалітети, а також групи, що захищають інтереси ветеранів та волонтерські організації. Перша зустріч у цьому колі відбулася 24 вересня 2015 року. Тут та на кількох наступних заходах учасники зустрічей – часто самі ветерани – обмінювались досвідом та розробляли пропозиції щодо нових ініціатив щодо покращення становища ветеранів у Данії.

«Звіт ветеранів за 2016 рік – Сервіцеджек» [24], опублікований на початку вересня 2016 року, узагальнив результати роботи робочої групи. Майже одночасно Міністерство оборони опублікувало нову концепцію ветеранів «Ветеранська політика Данії» від 05.09.2016 р., беручи до уваги численні пропозиції у цьому звіті [21].

Нова концепція ветеранів уряду Данії визначає ветерана як особу, яка, на підставі рішення парламенту, уряду Данії або міністра, була принаймні один раз відряджена з метою виконання воєнної місії за кордон. Датська концепція ветеранів, як правило, застосовується лише до тих осіб, які під час їх дислокації за кордоном виконують накази Міністерства оборони [22].

Це означає, що поліція Данії та іноземні громадяни, що проживають у Данії, які брали участь у військових операціях або місіях за кордоном, не мають права на будь-яку допомогу відповідно до концепції ветеранів. Згідно з концепцією ветеранів, з іншого боку, правами на пільги користуються не лише самі ветерани, але й члени їх сімей, якщо є потреба в такій підтримці.

Згідно з концепцією, уряд Данії має дві цілі у своїй політиці щодо ветеранів: а) державне та соціальне визнання досягнень обох груп ветеранів, згаданих, б) підтримка тих, хто повертається з іноземних воєнних завдань.

Ветерани, які не можуть безперешкодно реінтегруватися, а також члени їх сімей через доступ до лікування, догляду та консультацій психологів та інших спеціалістів під час та після розгортання система компенсації, яка забезпечує фінансову компенсацію за поранення, отримані в процесі розгортання самостійно загальної системи нещасних випадків на виробництві або приватних страхових виплат, заходи, що сприяють переходу від розгортання до військового чи цивільного професійного життя, а також інформація про можливості медичної підтримки, фінансової компенсації чи навчання або роботи, посиленням ролі центру ветеранів [9].

Впроваджуючи концепції ветеранів у 2010 та 2016 роках, парламент Данії переважно більшістю голосів прийняв три закони, які повинні сприяти покращенню можливостей ринку праці та соціального забезпечення ветеранів:

- Закон про активну соціальну політику від 22.12.2010 р. [10];
- Закон про компенсацію військовим, відправленим за кордон, та іншим державним службовцям, які пізно діагностували посттравматичний стресовий розлад (ПТСР) 27.04.2014 [11];
- Закон про програму зайнятості ветеранів від 28.12.2016 р. [12].

Важливість соціальної підтримки солдатів ще більше підкреслюється численними дискусіями, проведеними датським парламентом щодо лікування посттравматичного стресового розладу, щодо зусиль для сприяння державному та соціальному добробуту визнання ветеранів та ветеранських центрів.

Окрім державної підтримки, ветерани можуть також отримувати підтримку від груп, що захищають інтереси ветеранів чи волонтерських організацій. Відповідно до концепції ветеранів, вони виконують роль показувати потребуючим ветеранам способів професійної підтримки та розповсюдження інформації щодо можливостей ветеранів через свої мережі. Крім того, вони є контактною точкою для солдатів, які повертаються додому з місії та не бажають користатися підтримкою державних органів [21].

Окремим пунктом щодо реалізації національної стратегії Данії є питання щодо соціального визнання ветеранів.

Згідно з концепцією, передумовою цього є те, що становище ветеранів повинно бути відоме широкому загалу шляхом відповідної інформаційної політики. З одного боку, суспільство повинно усвідомлювати, що воно може отримати вигоду від ветеранів завдяки їхньому збільшенню людського капіталу, наприклад, використовуючи їхній досвід та навички в системі освіти.

З іншого боку, суспільство також має приділити необхідну увагу тій невеликій групі, для якої реінтеграція є викликом. Тільки завдяки знанню та діалогу про становище ветеранів можна створити основу для більшого визнання. З цією метою, згідно з концепцією, слід підтримувати волонтерські організації, які можуть сприяти поширенню знань щодо ветеранських аспектів через місцеві та локальні зустрічі.

Підтримка соціальної реабілітації та реінтеграції ветеранів як напрямок реалізації соціальної функції держави є актуальною також для Франції. Французькі військові беруть участь у численних зарубіжних операціях, що означає усі втручання французьких збройних сил за межами національної території. Вони засновані на розпорядженні Міністерства оборони Франції, яке визначає обсяг, а також географічні та часові рамки місії.

Термін «ветеран» у французькому законодавстві не використовується, актуальним для юридичної термінології Франції є поняття «колишній учасник бойових дій» (*ancien combattant*). У повсякденній французькій мові термін «ветеран» є досить поширеним явищем, але його використання має більше історичний контекст. На відміну від «колишніх учасників бойових дій» старших поколінь війни і, зокрема, учасників Алжирської війни, яким – якщо вони все ще живі сьогодні - вже понад 80 років, термін «ветеран» базується на інформації Національних зборів виключно стосується членів так званого «четвертого покоління вогню» (*quatrième génération du feu*) [13].

Члени французьких збройних сил або цивільні особи, які брали участь у конфлікті із залученням Франції, можуть отримати статус «колишніх учасників бойових дій». Маючи такий статус, громадяну Франції мають: титул «Визнання нації»; посвідчення особи учасника бойових дій; посвідчення для одержання пенсії за інвалідністю, отриманої внаслідок бойових дій (за запитом).

Колишні учасники бойових дій мають право, в залежності від тривалості та інтенсивності їх залучення в місії, отримати вищезазначені позиції за дотримання певних вимог [3]. Критерії отримання відповідного статусу та прав, які можуть бути отримані, регулюються Законом про пенсії для жертв війни та військових № 311-1 від 19.10.1989 [8].

Залежно від його статусу, колишній учасник бойових дій має право на соціальні виплати згідно із Законом про інвалідність та пенсії жертв війни від 11.02.2005 [14].

Так зване посвідчення учасника бойових дій (*carte du combattant*) було введено в 1926 р., незабаром після Першої світової війни, щодо вимог про компенсацію колишніх учасників бойових дій та цивільних жертв війни.

Ідентифікаційна картка учасника бою підтверджує право власника отримувати додаткову пенсію, яка не є придатною для оподаткування та не підлягає оподаткуванню після виходу на пенсію з 65 років (з 1 січня 2017 року в розмірі 702 євро). Крім того, кожному «колишньому бійцю», який має посвідчення учасника бойових дій, надається додаткова податкова знижка з 74-річного віку та можливість оформити додаткове страхування життя, яке виплачується державою. Картка також надає доступ до сервісу Національного управління національних бойових дій та жертв воєнних дій [15], яке знаходиться під керівництвом Міністерства оборони і представлено у кожному французькому департаменті.

За запитом, Національне управління національних бойових дій та жертв воєнних дій видає посвідчення учасника бойових дій всім особам, які брали участь у принаймні одному із збройних конфліктів, операцій або місій (як визначено указом) як військові чи цивільні особи на основі офіційного рішення регулярних військ та відповідають одній із таких умов [7]:

- участь у виконанні завдання протягом принаймні чотирьох місяців (безперервна відвідуваність, тобто відсутність відпустки у справах);
- участь як члену підрозділу, який брав участь у дев'яти перестрілках або бойових операціях протягом періоду служби заявника;
- особиста участь у п'яти перестрілках або бойових операціях;
- рішучість опонента з відкликанням захисних прав, гарантованих Женевськими конвенціями;
- принаймні на 90 днів перебування учасником формування, що бере участь в операції, яка була визнана бойовою частиною;
- тривалий полон;
- евакуйований з оперативного району як учасник формування, визнаного бойовим підрозділом через поранення або хворобу;
- військова травма, визнана військовою владою;
- нагороджений індивідуальним почесним знаком із хрестом.

Окрім того, Парламентом Франції встановлено, що кожному, хто брав участь у іноземному дорученні принаймні 120 днів (безперервно чи ні), належать ті самі права, що надані особам з ідентифікаційною карткою.

Крім того, уряд сприяє низці заходів щодо підвищення обізнаності громадськості про залучення солдатів до воєнних місій, зокрема, підтримуючи дуже активні ветеранські об'єднання. Системі ветеранів у Франції також надається політичне визнання [19].

Населення Великої Британії з не менш високою повагою ставиться до збройних сил та ветеранів війн та воєнних операцій. З метою посилення та зміцнення репутації збройних сил у суспільстві, уряд Великої Британії використовує Пакт про Збройні сили, що описує обов'язок уряду забезпечити відсутність збитків для членів збройних сил та їх сімей.

Окрім активних солдатів, резервістів та колишніх солдатів, дана угода особливо опікується пораненими,

уцілілими утриманнями та ветеранами. Крім того, у пакті описуються принципи та взаємні обов'язки суспільства, громади збройних сил та уряду [5]. З листопада 2011 року деякі з частин Пакт про Збройні сили включені до Закону про Збройні сили [5; 4].

У Великобританії відповідальність за справи ветеранів покладається на Міністерство оборони і здійснюється там на рівні державного секретаря. Достатньо широке визначення поняття ветеран міститься в Пакті про Збройні, де останній розуміється як будь-яка особа, яка коли-небудь служила у збройних силах Її Величності, незалежно від віку чи стажу служби [2].

У віданні Державного міністра збройних сил, соціального забезпечення та ветеранів перебуває Агентство з питань персоналу та ветеранів. Агенство є відповідальною організацією, що реалізовує політику з питань ветеранів, та входить до складу Міністерства оборони, займається адміністративними питаннями, такими як виплата заробітної плати, пенсій, надбавок, компенсаційних виплат у випадку травм та інвалідності, а також соціальних та соціальних служб. Організація відповідає за всі види збройних сил [18].

Агентство впроваджує варіанти підтримки солдатів у повсякденному житті, як це визначено в Законі та Пакті про збройні сили. Для ветеранів це включає, зокрема, звільнення в розмірі 50 відсотків від муніципального податку (податкового збору), житлові субсидії та видачу картки ветеранів, яка дозволяє, наприклад, безкоштовно користуватися громадськими об'єктами та транспортом.

Однак, Агентство не несе відповідальності за пенсії, пенсії вдов учасників війни, компенсаційні виплати, медичне обслуговування тощо, що пов'язано з ветеранами, постраждалими на службі, або загиблими; Відповідальність за ці послуги несе орган Ветерани Великобританії (Veterans UK), який є афілійованим підрозділом Агентства [25].

Окрім уже згаданих сервісів підтримки (податкова знижка на місцеві податки, безкоштовне користування громадськими об'єктами та транспортом), ветерани та, в деяких випадках, їхні утриманці можуть також скористатися значною кількістю інших послуг та пільг [2].

Ветерани, яким потрібна спеціальна медична допомога, підтримуються державними програмами і мають при цьому певні привілеї. Тож вони мають, наприклад, пріоритетний доступ до послуг системи охорони здоров'я.

У Великобританії ветерани користуються широким соціальним визнанням. Як уже згадувалося вище, їм соціальну підтримку надають не лише державні установи, а й велика кількість суб'єктів громадянського суспільства. Всесвітньо відомі благодійні акції, такі як «Виставка квітів Королівського Челсі» у Королівській лікарні Челсі, спрямовані на підтримку ветеранів, мають світову репутацію та є частиною іміджу британського самоврядування. Про пам'ятні події, наприклад, з нагоди річниці битв та ін. регулярно висвітлюється в ЗМІ, нащадки загиблих серед запрошених гостей навіть через сто років [6].

Так званий «Офіс нагород» є частиною Міністерства оборони з 2005 року. Усі активні солдати та ветерани можуть подавати тут заявки на медалі та нагороди – навіть ретроспективно, якщо вони не скористалися такою можливістю впродовж періоду активної військової кар'єри. Більш того, «Офіс нагород» Міністерства оборони повідомляє найближчих родичів, які посмертно мають право подати заявку. У Великобританії подібні нагороди є частиною збереження традицій і їх приймають родичі з великою гордістю.

Висновки. Таким чином, результати аналізу сучасного стану ветеранської системи в окремих країнах свідчать, що зокрема ті країни, збройні сили яких розміщені у всьому світі протягом тривалого періоду часу і широко визнані суспільством на своїй батьківщині (включаючи колишні колоніальні держави), запровадили ветеранську концепцію і прийняли відповідне законодавство, яке враховує особливе військове навантаження на ветеранів та надає їм соціальні виплати. Визначення терміну «ветеран» достатньо відрізняється у різних європейських країнах: при цьому, у Великобританії він включає всіх колишніх солдатів, у Франції – лише тих, хто бере участь в активних воєнних місіях та операціях. Серед досліджуваних країн, Данія характеризується ветеранською концепцією, яка покликана закласти основу для поліпшення соціальної та медичної підтримки та більшого соціального визнання військовослужбовців, які беруть участь в іноземних місіях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Alle Informationen dieses Abschnittes aus Burdett, Howard; Woodhead, Charlotte; Iversen, Amy C.; Wessely, Simon; Dandeker, Christopher und Fear, Nicola T. (2012): „Are You a Veteran?“ Understanding of the Term „Veteran“ among UK Ex-Service Personnel – A Research Note. URL: <https://www.kcl.ac.uk/kcmhr/publications/assetfiles/veterans/burdett-2012-veterans.pdf>
2. Alle Informationen dieses Abschnittes: Benefits and concessions for the Armed Forces, veterans and their families, Citizens Advice, 2017. URL: <https://www.citizensadvice.org.uk/benefits/armed-forces-and-veterans/benefits-and-concessions-for-the-armed-forces-veterans-and-their-families/>
3. Anciens combattants. Hg.: Service Public – La site officiel de l'administration française. URL: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/N30>
4. Armed Forces Act 2006. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/52/contents>
5. Armed Forces Covenant – Proudly supporting those who serve, hgg. vom Armed Forces Covenant, 2017. URL: <https://www.armedforcescovenant.gov.uk/about/>
6. Boffey, Daniel (2017): 100 years on, relatives gather to remember Passchendaele's fallen. The Guardian vom 31. Juli 2017. URL: <https://www.theguardian.com/world/2017/jul/31/100-years-on-relatives-gatherto-remember-passchendaeles-fallen>

7. Carte du combattant – Qui est concerné?. Hg.: Service Public – La site officiel de l'administration française, zuletzt aktualisiert am 4. April 2016. URL: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F1482>
8. Code des pensions militaires d'invalidité et des victimes de guerre, L.311-1 ff. URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006074068/
9. Das Veteranenkonzept unterstreicht die Bedeutung der Verbreitung (und dabei auch die Rolle des jeweiligen Arbeitgebers) von Informationen über die jeweiligen Möglichkeiten von Veteranen und Veteraninnen sowie deren Familienangehörigen, einschließlich des Zugangs zu Unterstützungsleistungen.
10. Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik. (Veteran-ers opfyldelse af opholdskravet for ret til kontanthjælp). Gesetz 1597 vom 22. Dezember 2014. URL: <http://www.ft.dk/samling/20101/lovforslag/151/index.htm>
11. Forslag til lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion. Gesetz Nr. 336 vom 2. April 2014. URL: <http://www.ft.dk/samling/20131/lovforslag/1104/index.htm>
12. Forslag til lov om jobordning for veteraner. Gesetz Nr. 1714 vom 27. Dezember 2016. URL: <http://www.ft.dk/samling/20161/lovforslag/180/index.htm>
13. Internet-Auftritt der L'association de la 4ème génération du feu, Stand: 2015. URL: <https://www.4gdf.com/>
14. La reconnaissance de la qualité de travailleur handicapé. URL: http://www.cdg27.fr/wp-content/uploads/2017/02/La_reconnaissance_de_la_qualite_de_travailleur_handicap.pdf
15. L'Office national des anciens combattants et victimes de guerre (ONACVG): Nationale Behörde für die Angelegenheiten ehemaliger Kämpfer und Kriegsoffer. Das ONACVG ist u.a. auch Ansprechpartner für traumatisierte „ehemalige Kämpfer“. Vgl. Accompagnement des psycho-traumatisés de guerre et victimes d'attentat. URL: <http://www.onacvg.fr/fr/actualite/details/id:273/>
16. Recognition and Support: Veterans' Policy, hgg. im Oktober 2010 vom dänischen Verteidigungsministerium, S. 3. URL: http://www.fmn.dk/eng/allabout/Documents/Vetpol_UK_web.pdf
17. Service Check of the Veteran Effort – a continuous development, hgg. im September 2016 vom dänischen Verteidigungsministerium. URL: <http://www.fmn.dk/temaer/veteraner/Documents/service-check-of-the-veteranseffort.pdf>
18. Service Personnel and Veterans Agency. URL: <https://www.gov.uk/government/organisations/service-personnel-and-veterans-agency>
19. Soutien à la vie associative. Ministère de la Défense, zuletzt aktualisiert am 9. März 2017. URL: <http://www.defense.gouv.fr/memoire/memoire/soutien-a-la-vie-associative/soutien-a-la-vie-associative>
20. The Armed Forces Covenant, hgg. von der British Army. URL: <http://www.army.mod.uk/welfare-support/24026.aspx>
21. The Veteran Policy of Denmark, a.a.O., S. 9
22. The Veteran Policy of Denmark, hgg. am 5. September 2016 vom dänischen Verteidigungsministerium. URL: <http://www.fmn.dk/temaer/veteraner/Documents/the-veteran-policy-of-denmark-2016.pdf>
23. Veterancentret. URL: <http://veteran.forsvaret.dk/Pages/forside.aspx>
24. Veteranrapport 2016 – Servicetjek, hgg. vom dänischen Veteranenzentrum, URL: <http://www.fmn.dk/temaer/veteraner/Documents/veteranrapport-2016.pdf>
25. Veterans UK. Official website. URL: <https://www.gov.uk/government/organisations/veterans-uk/about>

REFERENCES:

1. Alle Informationen dieses Abschnittes aus Burdett, Howard; Woodhead, Charlotte; Iversen, Amy C.; Wessely, Simon; Dandeker, Christopher und Fear, Nicola T. (2012): „Are You a Veteran?“ Understanding of the Term „Veteran“ among UK Ex-Service Personnel – A Research Note. Retrieved from: <https://www.kcl.ac.uk/kcmhr/publications/assetfiles/veterans/burdett-2012-veterans.pdf> [in English].
2. Alle Informationen dieses Abschnittes: Benefits and concessions for the Armed Forces, veterans and their families, Citizens Advice, 2017. Retrieved from: <https://www.citizensadvice.org.uk/benefits/armed-forces-and-veterans/benefits-and-concessions-for-the-armed-forces-veterans-and-their-families/> [in English].
3. Anciens combattants. Hg.: Service Public – La site officiel de l'administration française. Retrieved from: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/N30> [in French].
4. Armed Forces Act 2006. Retrieved from: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/52/contents> [in English].
5. Armed Forces Covenant – Proudly supporting those who serve. Armed Forces Covenant, 2017. Retrieved from: <https://www.armedforcescovenant.gov.uk/about/> [in English].
6. Boffey, D. (2017). 100 years on, relatives gather to remember Passchendaele's fallen. The Guardian vom 31. Juli 2017. Retrieved from: <https://www.theguardian.com/world/2017/jul/31/100-years-on-relatives-gatherto-remember-passchendaeles-fallen> [in English].
7. Carte du combattant – Qui est concerné?. (2016). Service Public – La site officiel de l'administration française, zuletzt aktualisiert am 4. April 2016. Retrieved from: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F1482> [in French].
8. Code des pensions militaires d'invalidité et des victimes de guerre, L.311-1 ff. Retrieved from: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006074068/ [in French].

9. Das Veteranenkonzept unterstreicht die Bedeutung der Verbreitung (und dabei auch die Rolle des jeweiligen Arbeitgebers) von Informationen über die jeweiligen Möglichkeiten von Veteranen und Veteraninnen sowie deren Familienangehörigen, einschließlich des Zugangs zu Unterstützungsleistungen. [in German].

10. Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik. (2014). (Veteran-ers opfyldelse af opholdskravet for ret til kontanthjælp). Gesetz 1597 vom 22. Dezember 2014. Retrieved from: <http://www.ft.dk/samling/20101/lovforslag/151/index.htm> [in German].

11. Forslag til lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion. (2014). Gesetz Nr. 336 vom 2. April 2014. Retrieved from: <http://www.ft.dk/samling/20131/lovforslag/1104/index.htm> [in German].

12. Forslag til lov om jobordning for veteraner. (2016). Gesetz Nr. 1714 vom 27. Dezember 2016. Retrieved from: <http://www.ft.dk/samling/20161/lovforslag/180/index.htm> [in German].

13. Internet-Auftritt der L'association de la 4ème génération du feu, (2015). Retrieved from: <https://www.4gdf.com/> [in French].

14. La reconnaissance de la qualité de travailleur handicapé. (2017). Retrieved from: http://www.cdg27.fr/wp-content/uploads/2017/02/La_reconnaissance_de_la_qualite_de_travailleur_handicap.pdf [in French].

15. L'Office national des anciens combattants et victimes de guerre (ONACVVG): Nationale Behörde für die Angelegenheiten ehemaliger Kämpfer und Kriegsofoper. Das ONACVVG ist u.a. auch Ansprechpartner für traumatisierte „ehemalige Kämpfer“. Vgl. Accompagnement des psycho-traumatisés de guerre et victimes d'attentat. URL: <http://www.onacvvg.fr/fr/actualite/details/id:273> [in French].

16. Recognition and Support: Veterans' Policy. (2010) Verteidigungsministerium, 3. Retrieved from: http://www.fmn.dk/eng/allabout/Documents/Vetpol_UK_web.pdf [in English].

17. Service Check of the Veteran Effort – a continuous development. (2016). Verteidigungsministerium. Retrieved from: <http://www.fmn.dk/temaer/veteraner/Documents/service-check-of-the-veteranseffort.pdf> [in English].

18. Service Personnel and Veterans Agency. Retrieved from: <https://www.gov.uk/government/organisations/service-personnel-and-veterans-agency> [in English].

19. Soutien à la vie associative. Ministère de la Défense, zuletzt aktualisiert am 9. März 2017. Retrieved from: <http://www.defense.gouv.fr/memoire/memoire/soutien-a-la-vie-associative/soutien-a-la-vie-associative> [in English].

20. The Armed Forces Covenant, hgg. von der British Army. Retrieved from: <http://www.army.mod.uk/welfare-support/24026.aspx> [in English].

21. The Veteran Policy of Denmark, 9 [in Danish].

22. The Veteran Policy of Denmark, hgg. am 5. September 2016 vom dänischen Verteidigungsministerium. Retrieved from: <http://www.fmn.dk/temaer/veteraner/Documents/the-veteran-policy-of-denmark-2016.pdf> [in Danish].

23. Veterancentret. URL: <http://veteran.forsvaret.dk/Pages/forside.aspx> [in English].

24. Veteranrapport 2016 – Servicetjek, hgg. vom dänischen Veteranenzentrum. (2016). Retrieved from: <http://www.fmn.dk/temaer/veteraner/Documents/veteranrapport-2016.pdf> [in Danish].

25. Veterans UK. Official website. Retrieved from: <https://www.gov.uk/government/organisations/veterans-uk/about> [in English].

Стаття надійшла до редакції: 12.10.2019

УДК 37.032:355.137

Трофіменко Олег Володимирович,

Начальник Окремого контрольно-пропускного пункту

«Київ» Державної прикордонної служби України

e-mail: otrofimenko2015@gmail.com

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТА СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ: ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА

В статті проаналізовано наукові позиції вчених щодо розуміння терміну «правовий статус» та «адміністративно-правовий статус». На підставі аналізу юридичної літератури та нормативних документів, надано визначення розуміння адміністративно-правового статусу Державної прикордонної служби України, як суб'єкту сектору безпеки та оборони, це сукупність ознак, закріплених нормами адміністративного права, що визначають положення Державної прикордонної служби України у сфері публічного управління, зокрема в системі суб'єктів забезпечення сектору безпеки і оборони

Визначено, що структуру адміністративно-правового статусу Державної прикордонної служби України, як суб'єкту сектору безпеки та оборони складають три блоки: цільовий, структурно-організаційний та компетенційний.

Доведено, елементами адміністративно-правового статусу Державної прикордонної служби України, як суб'єкту сектору безпеки та оборони є мета, завдання, функції, структура Державної прикордонної служби України, організація